JUURI NYT: Uskomaton loppu! HJK haki isot pisteet hurjien vaiheiden jälkeen

KOTIMAA

Asiantuntijat: Lännen suhteet Venäjään kylmenneet vuosikymmeniksi – ”Maa tulee kompuroimaan eteenpäin ja jättämään pitkät jäähyväiset”

Asiantuntijoiden mukaan Suomen kannattaa varautua vuosikymmeniä kestäviin yöpakkasiin Venäjän kanssa. Aurinko nousee idästä 2040-luvulla. Ehkä.

JAA

Juri Vuortama
23.9. 19:30

ULKOPOLIITTISEN instituutin ohjelmajohtaja **Arkadi Moshes** toppuutteli Helsingin Sanomien vieraskynä-kirjoituksessa syyskuun alussa odotuksia Ukrainan sotilaallisesta voitosta ja Putinin hallinnon romahtamisesta.

Samoihin aikoihin Helsingissä *Venäjän sota* -teostaan markkinoinut brittitutkija **Jade McGlynn** tiivisti IS:lle, että "Venäjän idea perustuu toisten valtioiden alistamiseen".

– Venäläisten käsitys Venäjästä voi muuttua ja on muuttunut historian saatossa, vaikka paljon on pysynyt samana. Nykymuodossaan se on kuitenkin uhka kaikille Venäjän naapureille, etenkin Ukrainalle, McGlynn sanoi.

LUETUIMMAT

1. Janni Hussi pukeutui läpinäkyvään mekkoon ja lähti juhlimaan – someseuraajat sekosivat
2. 12 kadonnutta tuotetta, joita suomalaiset kaipaavat – muistatko sinä nämä herkut?
3. Asiantuntija arvioi: Tämä on Putinin reaktio julki tulleeseen Suomi-videoon
4. Rikoskonstaapeli lähti ostamaan pullaa työporukalle – oikea suunnitelma paljastui pari tuntia myöhemmin
5. Tunnistatko nämä Suomen kaupungit yhden kuvan perusteella? Jos saat edes 10 oikein, voit onnitella itseäsi menaiset
6. Kelalta pitkä lista: Näin sosiaaliturva muuttuu ensi vuonna
7. Suomussalmi järkyttyi 15-vuotiaan tytön kuolemasta – kynttilämeri tuotu muistoksi
8. Puhemies Halla-aho päivittelee jättikavallusepäilyä: ”Tulee kirjaimellisesti huono olo”
9. Haluatko miljonääriksi -ohjelmassa päästiin harvinaisen lähelle miljoonaa – olisitko tiennyt vastauksen tähän kysymykseen?
10. Nuori Minna Kuukka menestyi missikisoissa, kunnes yksi laivamatka muutti kaiken – tältä hän näytti mallina 30 vuotta sitten

Venäjä jatkaa hyökkäyssotaansa Ukrainassa vielä puolentoista vuoden taisteluiden jälkeenkin, vaikka se onkin tarkoittanut suhteiden jäätymistä miltei koko läntisen maailman kanssa.
KUVA: SERHII NUZHNENKO/RADIO FREE EUROPE/RADIO LIBERTY/REUTERS

Tällä viikolla venäläinen ohjuskorvetti Stoikiy tulitti harjoituksen aikana ohjuksia ilma- ja merimaaleihin Itämerellä. Paria päivää aikaisemmin järjestetyssä Kouvolan turvallisuuskonferenssissa arvioitiin, että Venäjä voisi halutessaan häiritä Itämeren laivaliikennettä juuri sotaharjoituksilla.

Lue lisää: Venäjän sotalaiva ampui kovia ohjuksia Itämerellä – Suomalais-asiantuntija: ”Ei tapahdu ihan joka vuosi”

PUOLENTOISTA VUODEN sotimisen aikana päätään nostaneet optimistiset ajatuksen Kremlin käynnistämän painajaisen päättymisestä alkavat viimeistään nyt upota juoksuhautoihin.

Mihin kaikkeen Suomen täytyy varautua, kun naapurin savijalat vastoin aiempia ennustuksia näyttävätkin pitävän?

IS kysyi läheltä ja kaukaa. Tutkijatohtori **Teemu Oivo** Itä-Suomen yliopistosta ja Venäjään ja sen presidenttiin **Vladimir Putiniin** erikoistunut tohtori **Graeme Herd** Saksan George C. Marshall -keskuksesta vastasivat.

1. Välit jäävät pakkaslukemille

78 vuoden traditio päättyi kuin seinään helmikuisena aamuna 2022.

Venäjän joukot jyräsivät Ukrainan rajojen yli ilman, että naapurimaa olisi provosoinut millään tavalla.

Suomessa vedettiin johtopäätökset. Neuvostoliittoon ja sen jälkeen Venäjään oli pyritty pitämään mahdollisimman hyviä suhteita vuodesta 1944 lähtien, mutta nyt asenne muuttui nopeasti.

Suomi haki Naton jäsenyyttä ja alkoi aseistaa Ukrainan puolustustaistelua yhdessä muun läntisen rintaman kanssa.

Alkukesästä 2023 Suomi karkotti yhdeksän Venäjän suurlähetystössä tiedustelutehtävissä työskennellyttä henkilöä.

Pian sen jälkeen Venäjä ilmoitti sulkevansa Suomen Pietarin-pääkonsulaatin. Sen toimintaa koskeva sopimus päättyy reilun viikon päästä, 1. lokakuuta.

Tässä kuussa Suomi kielsi Venäjän rekistereissä olevien henkilöautojen maahantulon. Suomessa jo olevat on ajettava ulos 16. maaliskuuta 2024

Ilta-Sanomat
23.9.2023
Lehti luettavissa näköislehtenä.
Arkistosta löydät myös aiemmin ilmestyneet lehdet.
AVAA LEHTI

OSION TUOREIMMAT

18:57
Kansanedustaja päätyi perjantaina baarimikoksi

18:45
Rikoskonstaapeli lähti ostamaan pullaa työporukalle – oikea suunnitelma paljastui pari tuntia myöhemmin

16:54
Suomussalmi järkyttyi 15-vuotiaan tytön kuolemasta – kynttilämeri tuotu muistoksi

16:34
Puhemies Halla-aho päivittelee jättikavallusepäilyä: ”Tulee kirjaimellisesti huono olo”

14:30
Helsinki-Vantaan ulosmarssin aiheuttaman laukkukaaoksen seuraus – Samilla paloi 1500 euroa Kyproksella

13:34
Elinkeinoministeri Rydman ottaa kantaa suomalaisnaisen epäiltyyn miljoonakavallukseen

10:00
Yle sai haltuunsa videon Putinin salaiselta Suomen-matkalta – näyttää harvinaisen puolen

8:42
Nuori mies kaahasi yli kahtasataa Kontiolahdella

8:17
Onko tässä Helsingin kiitellyin kalastaja? Tällaista tavaraa Itämereen on uponnut

8:16
Juomavesi edelleen keitettävä Urjalassa

mennessä. Hyökkäyssotaa on silloin käyty jo yli kaksi vuotta.

TEEMU OIVO ei usko, että Venäjän ja Suomen suhteet ovat palautuneet tuumaakaan siihen mennessä – tai edes seuraavina vuosikymmeninä.

– Tällä hetkellä nähtävissä olevassa tulevaisuudessa ei näy mitään potentiaalia suhteiden normalisoinnille. Putinin aikana näin ei varmasti käy.

– Hänen jälkeensäkään ei luottamuksen ja mielikuvien kanssa voi aloittaa tyhjältä pöydältä, puhumattakaan siitä, että Ukrainan sodan ratkaisu ei välttämättä miellytä ketään.

Tutkijatohtori Teemu Oivo Itä-Suomen yliopistosta. KUVA: VESA MOILANEN / LEHTIKUVA

> **Tällä hetkellä nähtävissä olevassa tulevaisuudessa ei näy mitään potentiaalia suhteiden normalisoinnille. Putinin aikana näin ei varmasti käy.**

GRAEME HERD ei odottele välien korjaantumista seuraavaan neljännes-vuosisataan.

– Liennytys lännen kanssa, siirtyminen rinnakkaiseloon ja suhteiden normalisoituminen uudestaan alkaa vasta vuonna 2036. Jos harrastaisin vedonlyöntiä, sanoisin, että vuodet 2045–2050 kuulostaisivat realistiselta.

– Aggressiivinen valloitussota Ukrainassa heikentää kaikkia uudistumismahdollisuuksia Venäjällä. Maa tulee kompuroimaan eteenpäin ja jättämään niin sanotut pitkät jää-hyväiset.

Tohtori Graeme Herd. KUVA: GEORGE C. MARSHALL EUROPEAN CENTER FOR SECURITY STUDIES

2. Idänkauppa ei palaa entiselleen

Venäjän osuus sekä Suomen viennistä että tuonnista on romahtanut. Tutkijatohtori Oivo ei usko, että myöskään kauppasuhteissa nähdään elonmerkkejä pitkään aikaan.

– Viime vuosisadalla toistensa kanssa sotineet valtiot onnistuivat jossain määrin parantamaan välejään melko nopeasti kaupan ja yhteisten vihollisten kautta. Näin kävi muun muassa Neuvostoliitolla Weimarin Saksan ja Suomen kanssa sekä Yhdysvalloilla suhteessa Japaniin.

2020-luvun sodassa tilanne on toinen.

– Poliittiset rakennelmat ja mielikuviin vaikuttava media laajassa merkityksessään olivat tuolloin huomattavan poikkeavat nykyisiin verrattuna, joten vastaavaa tuskin voidaan nyt odottaa, Oivo sanoo.

NÄYTÄ LISÄÄ

OIKOTIE TYÖPAIKAT

Kirjanpitäjä
astara

Hyvinvoinnin asiantuntija, anonyymi…
Vaasan kaupunki

LOGISTIIKKAPÄÄLLIKKÖ
Kiertokapula Oy

Automaatiokunnossapidon…
Teollisuuden Voima Oyj

Itseään johtava huipputyyppi
Business Helsinki

TUOTESPESIALISTI
Hankkija Oy

Sähkö- ja automaatioasentaja
Stora Enso Packaging Oy

CI Manager
Amcor Flexibles Valkeakoski Oy

Projektipäällikkö, R&D
STERIS Finn-Aqua

Viestintäpäällikkö
Mannerheimin Lastensuojeluliitto Ry

Elinvoimapäällikkö
Ristijärven kunta

Palvelupäällikkö, työelämäpalvelut
Mehiläinen Oy

IT-asiantuntija
Saarni Cloud Oy

KATSO KAIKKI TYÖPAIKAT

– On tietysti mielenkiintoista nähdä, soivatko Kremlissä koskaan hälytyskellot Kiinan uhan vuoksi.

> **Liennytys lännen kanssa, siirtyminen rinnakkaiseloon ja suhteiden normalisoituminen uudestaan alkaa vasta vuonna 2036.**

Vuosi sitten Venäjä aloitti laajan liikekannallepanon. Se kohtasi runsaasti vastustusta. KUVA: OLGA MALTSEVA / AFP / LEHTIKUVA

Graeme Herd muistuttaa 1900-luvun sotien jälkinäytösten poikenneen huomattavasti siitä, mihin Putinin polku Ukrainassa voi johtaa.

– Edes Ukrainan voitto ei johtaisi Ukrainan tankkeihin Moskovassa, Venäjän federaation hajoamiseen tai Nürnbergin ja Tokion sotarikosoikeudenkäynteihin vertautuviin Moskovan oikeudenkäynteihin.

– Tässä sodassa häviäjä päättää, milloin se on hävinnyt, eikä Putinilla ole minkäänlaista kannustinta myöntää tappiota ja neuvotella.

> **Tässä sodassa häviäjä päättää, milloin se on hävinnyt, eikä Putinilla ole minkäänlaista kannustinta myöntää tappiota ja neuvotella.**

VENÄJÄ LOPETTI maakaasun toimittamisen Suomeen toukokuussa 2022. Öljyä se myy yhä alehintaan Kiinaan ja Intiaan, ja saa siitä varoja sotimiseen.

Länsimaiden öljyriippuvuuden ja markkinoiden häiriöalttiuden on uumoiltu tarjoavan Putinille tilaisuuden tarttua taas energia-aseeseen, mutta Oivo huomauttaa, ettei se välttämättä toimisi enää yhtä hyvin kuin ennen hyökkäystä.

– Energiakaupan puolesta näyttää siltä, että EU:ssa on tehty niin paljon muutoksia, ettei vanhaan olisi senkään puolesta paluuta ainakaan suuressa mittakaavassa.

– Suuret uutta ja kestävämpää energiainfrastruktuuria rakentavat muutokset ovat liikkeellä Euroopassa ja uskoon rauhaa rakentavasta energiakaupasta on jo kertaalleen karvaasti petytty.

Öljynjalostamon valot hehkuivat Omskin pakkasaamussa viime helmikuussa. KUVA: ALEXEY MALGAVKO / REUTERS

Hänen mukaansa yhteistyöllä Venäjän kanssa voisi kuitenkin edelleen saavuttaa jotain hyvääkin – teoriassa.

– Esimerkiksi uusiutuvan energian tuotannon lisääminen sekä ylikansallisen supersähköverkon rakentaminen. Ylirajaisten ja globaalien ympäristökysymysten kannalta on sinänsä käytännössäkin vaikeaa nähdä, kuinka niitä voitaisiin ratkoa täysin ilman yhteistyötä.

> **Uskoon rauhaa rakentavasta energiakaupasta on jo kertaalleen karvaasti petytty.**

3. Härnäys ja hybridivaikuttaminen lisääntyy

Suomen jäsenyys puolustusliitto Natossa hyväksyttiin 4. huhtikuuta 2023, mutta Venäjä alkoi päästä vastatoimissaan vauhtiin vasta loppukesästä.

Elokuussa ihmeteltiin turvallisuuspalvelu FSB:n väitteitä, joiden mukaan Venäjän Suomen-suurlähetystön henkilökuntaa on vakoiltu helsinkiläisissä partureissa, matkatoimistoissa ja jopa koirahoitolassa.

Lue lisää: Venäjä merkkasi ”vakoilupesäkkeitä” ympäri Helsinkiä – tällaisia rajujen syytösten kohteena olevat liikkeet todellisuudessa ovat

Tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** totesi suurlähettiläskokouksen yhteydessä, että Venäjä rakentaa Suomesta ”vauhdilla viholliskuvaa”. Niinistö viittasi kyberhyökkäyksiin ja hybriditoimiin, ja puhui laittomasta siirtolaisuudesta Latvian ja Puolan rajoilla sekä kohonneesta terrorismin uhkasta Ruotsissa.

Teemu Oivo näkee, että uhkiin on syytä varautua.

– Krimin kaltaisten tai muiden yllättävien ja väkivaltaisten hybriditoimien skenaarioihin on Suomessa tietysti hyvä varautua, mutta kylmäpäisesti, hän sanoo.

– Niiden takia on turha tavallisen kansalaisen menettää yöuniaan, koska tuollaiset skenaariot ovat edelleen hyvin epätodennäköisiä. Tässä asiassa kannattaa luottaa Suomen turvallisuusalan asiantuntijoihin.

Graeme Herdin mukaan Venäjä on heikko vain toistaiseksi.

– Siihen mennessä, kun Venäjä saa palautettua tavanomaisen taistelukykynsä, läntistä sotilaspiiriä on vahvistettava.

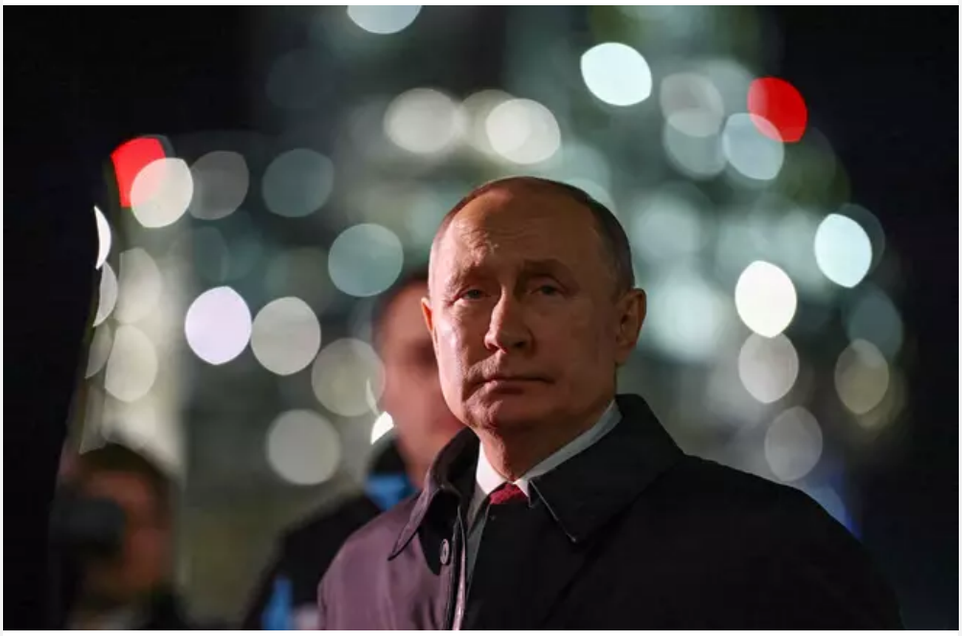

Vaikka Putinin kauden päättymisestä on esitetty spekulaatioita lännessä, Graeme Herdin mukaan Venäjä on heikko ”vain toistaiseksi”. KUVA: ARTEM GEODAKYAN / AFP / LEHTIKUVA

> **Siihen mennessä, kun Venäjä saa palautettua tavanomaisen taistelukykynsä, läntistä sotilaspiiriä on vahvistettava.**

VENÄLÄISET EHTIVÄT parin vuosikymmenen ajan ostaa Suomesta kiinteistöjä, osan jopa strategisten kohteiden kuten lentokenttien, ydinvoimaloiden ja puolustusvoimien, läheisyydestä, kunnes asiaan lopulta alettiin kiinnittää huomiota.

Lue lisää: Tällaisia kohteita venäläiset ovat hankkineet Suomesta – Pekka Toverilta terävä arvio

– Toistaiseksi Venäjä voi lisätä hybridihyökkäyksiä, levittää disinformaatiota ja ottaa tähtäimeensä kansallisen infrastruktuurin kriittisiä osia sekä tehdä ydinkokeita, Herd näkee.

– Sotilaallisesti Venäjä on kuitenkin heikko, sillä maajoukoista 90 prosenttia on kiinni hyökkäyssodassa Ukrainaan.

4. Valta voi vaihtua Yhdysvalloissa

Venäjän hyökkäystä ei ollut kulunut kuin reilu viikko, kun presidentti Niinistö jo sai kutsun Washingtoniin Yhdysvaltain presidentin **Joe Bidenin** vieraaksi 4. maaliskuuta.

Samalla kotoisessa eduskunnassa oli meneillään prosessi ja selonteon valmistelu Suomen Nato-jäsenyydestä.

Lähes tarkalleen vuotta myöhemmin Niinistö tapasi Bidenin jälleen ollessaan Yhdysvalloissa työvierailulla. Niinistön saapuessa Valkoiseen taloon tapaamaan kansallisen turvallisuuden neuvonantajaa **Jake Sullivania**, liittyi presidentti Biden tapaamiseen.

Heinäkuussa Biden saapui vuorostaan Suomeen tapaamaan Niinistöä.

80-vuotiaan Joe Bidenin kausi on kuitenkin katkolla jo ensi vuonna.

Yhdysvaltain vuoden 2024 presidentinvaalit voivat myös määritellä koko maailman turvallisuuspoliittista suuntaa seuraaviksi vuosiksi. KUVA: ANDREW CABALLERO-REYNOLDS / AFP / LEHTIKUVA

Teemu Oivo näkee riskejä siinä, jos Ukrainan vankkumaton tukija ja Suomeen hyvät välit luonut Biden joutuu väistymään.

– Yhdysvaltojen presidentinvaalit 2024 on sinänsä kuitenkin akuutimpi huolenaihe. Toki vuonna 2016 jo murehdittiin sitä, mitä **Donald Trumpin** presidenttiys merkitsisi. Jäisikö Yhdysvalloilta esimerkiksi Itämeren alueelle Venäjän mentävä valtatyhjiö.

– Tuolloin pahimmat pelot eivät toteutuneet. Nyt on tietysti uusi aika eikä historia sellaisenaan toistu, vaikka uusissa tapahtumissa voi olla paljon tuttua.

BIDENIN YKKÖSHAASTAJA vaikuttaisi tälläkin kertaa olevan republikaanien Donald Trump, joka on muun muassa uhonnut lopettavansa Ukrainan sodan vuorokaudessa.

– Hän ja osa republikaaneista on flirttaillut Ukrainan aseavun leikkaamisella ja ”rauhan kompromissin” neuvottelemisella. Näistä jälkimmäinenhän kuulostaisi iskulauseena hyvältä, jos pelkona ei olisi, että Putin osaa vetää Trumpia edelleen kuin pässiä narusta.

– Aiemmin Trump peräänkuulutti sitä, kuinka Yhdysvaltain eurooppalaisten liittolaisten pitäisi panostaa enemmän puolustukseensa, ja nythän Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vanavedessä näin onkin käynyt.

Oivon mukaan Trump ei välttämättä ymmärrä Suomen asemaa samalla tavalla kuin Biden.

– Trump ei myöskään näyttäisi oikein ymmärtävän tai kunnioittavan Suomen ja Ukrainan kaltaisten verrattain pienten maiden asemaa kansainvälisellä areenalla.

> **Trump ei myöskään näyttäisi oikein ymmärtävän tai kunnioittavan Suomen ja**

Ukrainan kaltaisten verrattain pienten maiden asemaa kansainvälisellä areenalla.

5. Ydinaseiden varjo pysyy

Presidentti Sauli Niinistön haastattelu viime viikonloppuna julkaistussa New York Timesissä (NYT) kiinnitti monen huomion. NYT nosti juttuunsa muun muassa Niinistön aiemmat puheet ydinaseen käytön valtavasta riskistä Ukrainan sodan myötä.

Presidentin sanavalintoja ihmeteltiin, sillä asiantuntijat ovat yleisesti pitäneet riskiä Putinin turvautumisesta tuomiopäivän arsenaaliinsa pienenä.

Lue lisää: Kommentti: Mitä Niinistö tällä hetkellä tietää Putinin ydinaseista?

Presidentti Sauli Niinistö nosti ydinaseuhan esille New York Timesin haastattelussa. KUVA: SEPPO KÄRKI / IS

Suomessa kyseltiin jo, tietääkö Niinistö jotain, mitä muut eivät. Herd arvelee, että tietää.

– Hyvin todennäköisesti presidentti Niinistö tietää jotain sellaista, jota suurin osa asiantuntijoista – etenkään minä – ei tiedä!

– Haluaisin vain huomauttaa, että jos tapahtuu eskalaatio suursodaksi, se on maailmansota, ja silloin ydinsodan riski kasvaa selvästi suuremmaksi, NYT siteerasi Niinistöä.

MYÖS HERD sanoo, että juuri eskalaation vaara aiheuttaa ydinaseuhan.

– Yksi skenaario, jossa Venäjä voisi harkita ei-strategisten ydinaseidensa käyttämistä kohteisiin Ukrainassa, olisi isku Ukrainan kaupunkikeskuksiin, jotta Kiova pakotettaisiin allekirjoittamaan rauha Venäjän ehdoilla.

– Tämä ajattelu perustuu väärään, mutta hyvin venäläiseen olettamukseen: hyökkäys tainnuttaisi ja lamauttaisi kaikki ukrainalaisten tavanomaiset vastareaktiot ja vielä jäädyttäisi koko konfliktin: kun ”hanskat ovat pudonneet”, luonto hoitaa loput.

Venäläisen dronen torjunta näkyi räjähdyksenä öisen Kiovan taivaalla 10. syyskuuta. KUVA: GLEB GARANICH / REUTERS

> **Juuri eskalaation vaara aiheuttaa ydinaseuhan.**

Toinen skenaario on Herdin mukaan vastavoimaisku Ukrainan armeijaa vastaan.

– Uhka Krimin vapauttamisesta voisi venäläisessä ajattelussa taipua muotoon, jossa ”valtion olemassaolo on uhattuna”.

– Se, mikä sitten aiheuttaa olemassaololle uhan Venäjän strategisessa opissa, jää lopulta tulkinnanvaraiseksi ja liittyy kriisin näkymättömään puoleen: Putinin mielentilaan ja siihen, miten hän maailman näkee.

> **Se, mikä sitten aiheuttaa olemassaololle uhan Venäjän strategisessa opissa, jää lopulta tulkinnanvaraiseksi ja liittyy kriisin näkymättömään puoleen: Putinin mielentilaan ja siihen, miten hän maailman näkee.**

LUE LISÄÄ KIRJOITTAJALTA
Juri Vuortama >

AIHEESEEN LIITTYVÄÄ

Asiantuntija: Tässä tilanteessa Venäjä voisi käyttää ydinaseita – ”Ei Venäjällä voida oikeasti uskoa”

KOTIMAA 21.9. 18:15

Näin Suomesta luodaan nyt viholliskuvaa Venäjällä – asiantuntija: Samoin tapahtui Ukrainalle

ULKOMAAT 22.9. 6:00

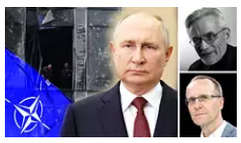

Mitä Venäjä haluaa nyt Suomesta? Asiantuntijat listaavat 7 tavoitetta

ULKOMAAT 9.9. 6:45

Näin Venäjä yrittää vedättää kaikkia – asiantuntijat arvioivat Putinin likaiset temput

ULKOMAAT 4.6. 7:40

SEURAA JA LUE ARTIKKELIIN LIITTYVIÄ AIHEITA

SAULI NIINISTÖ | JOE BIDEN | POLITIIKKA | TURVALLISUUSPOLITIIKKA | UKRAINA | UKRAINAN SOTA | VENÄJÄ | VLADIMIR PUTIN | YDINASEET | YHDYSVALLAT

JAA

LUITKO JO NÄMÄ?

TAKAISIN SIVUN ALKUUN

Käyttöehdot Tietosuojalauseke Tietosuojakuvaus Evästekäytännöt Evästeasetukset Käyttäytymiseen perustuva mainonta